

RESOLUCIÓ DE L'ACTUACIÓ D'OFICI DE LA SINDICATURA DE GREUGES RELATIVA AL DRET AL PATRIMONI HISTÒRIC

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

L'any 2015, aquesta Sindicatura va decidir iniciar una actuació d'ofici en relació amb les informacions de què es disposava de l'edifici conegut com a Taller Masriera, ubicat al carrer de Bailèn, 70-72, de Barcelona, el qual disposa de categoria B al Catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i artístic de la ciutat.

Sobre aquesta actuació d'ofici es va emetre la decisió corresponent amb data 20/01/2017, en la qual es recomanava a l'Ajuntament de Barcelona el següent:

- Que vetllés per la conservació adequada del Taller Masriera, atenent el seu nivell de catalogació.
- Que recollís opinions del veïnat i de l'àmbit cultural de la ciutat per valorar i orientar el futur del Taller Masriera.

En dates 23 de febrer i 16 de març de 2017 es van rebre comunicacions d'alguns dels òrgans afectats en aquell moment: l'Àrea d'Empresa, Cultura i Innovació, i l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB). Aquests òrgans van acceptar les recomanacions i es van comprometre a impulsar polítiques concretes amb relació a la situació estudiada.

Així mateix, van exposar el següent:

- El Districte de l'Eixample mantenia interès en l'edifici a través dels seguiments de la seva situació jurídica; es recollirien les peticions del veïnat i de les entitats del barri respecte a l'edifici.
- L'edifici es trobava en males condicions i el consistori estava interessat a comprar-lo, però no al preu que estava fixat en aquell moment (9,2 milions d'euros).

Al mes de juliol del 2020 es va fer públic que l'Ajuntament de Barcelona adquiriria el Taller Masriera amb un conveni de col·laboració amb la Fundació Pere Relats. La finalitat de l'adquisició era destinar l'immoble a equipament comunitari de proximitat, fent prèviament un procés participatiu sobre els seus usos.

En aquell moment, la Sindicatura va decidir iniciar una nova actuació d'ofici.

Actuacions fetes

Per tal d'estudiar i conèixer les actuacions fetes, el dia 2 de desembre de 2020 es va sol·licitar informació al **Districte de l'Eixample**.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 14 de juny de 2021, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa que l'immoble del carrer de Bailèn, 70-72, és un edifici catalogat com a bé cultural d'interès local i, per tant, resta subjecte a l'Ordenança sobre protecció del patrimoni arquitectònic, històric i artístic de la ciutat de Barcelona.

Aquesta ordenança té per objecte conservar, valorar, restaurar, protegir i defensar els valors artístics, històrics, arqueològics, típics o tradicionals del patrimoni arquitectònic de la ciutat.

La Direcció de Patrimoni va portar a aprovació de la Comissió de Govern, en sessió de 2 de juliol de 2020, el conveni que es volia establir entre l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Pere Relats. En aquest sentit, el Districte de l'Eixample va facilitar l'enllaç web on estava disponible l'acta d'aprovació d'aquest conveni¹.

En relació amb l'estat de conservació de l'edifici i la previsió de restauració, s'assenyalava que el Districte va destinar una partida de 130.000 euros el 2021 per al manteniment i la conservació de l'edifici.

Finalment, en relació amb el procés participatiu, el Districte va facilitar a aquesta Sindicatura una imatge de la campanya, i la va remetre a la seva lectura.

CONSIDERACIONS

Abans de res, des d'aquesta Sindicatura es vol manifestar que **la informació facilitada en l'informe de resposta és molt genèrica i hi manca informació, ja que es va demanar la còpia del contingut del conveni entre la Fundació Pere Relats i l'Ajuntament de Barcelona, però el Districte només s'ha encarregat de facilitar un enllaç web on consta l'acta d'aprovació de la Comissió de Govern, en sessió de 2 de juliol de 2020**. Per aquest motiu, és difícil discernir si s'ha actuat correctament en el cas concret, alhora que no es correspon amb el deure de col·laboració amb la Sindicatura ni amb els principis d'actuació d'una bona administració.

En conseqüència, es recorda al Districte de l'Eixample l'obligació dels òrgans municipals, d'acord amb el que estableix la base III, apartat 3 del Reglament de funcionament de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, d'aportar dades, expedients i, en general, tota la documentació necessària perquè pugui dur a terme les seves actuacions de supervisió.

¹ https://ajuntament.barcelona.cat/sites/default/files/cg_acords_020720.pdf

1. La responsabilitat de conservar el patrimoni del Taller Masriera

En l'enllaç web al qual fa referència el Districte sobre l'aprovació del conveni per part de la Comissió de Govern, es troba l'acta on consta el següent:

“APROVAR el conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Privada Pere Relats per a la permuta de la finca de propietat municipal situada al carrer de la Llacuna, número 26, amb tots els drets i obligacions que graviten la mateixa [...] per una contraprestació consistent en una participació indivisa del 42,53 per cent (part edificada) de la finca propietat de la fundació esmentada situada al carrer de Bailèn, 70-72 [...]”

En aquesta acta es pot comprovar que **l'Ajuntament de Barcelona és titular del 42,53% de l'immoble** i que, per tant, adquirida part de la propietat, n'és el **responsable directe de la restauració o conservació** (article 21.1 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, de patrimoni cultural català i article 197 del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'urbanisme).

Es valora l'esforç que fa l'Administració en l'adquisició de part de la propietat per vetllar per la gestió i protecció del Taller Masriera, amb la col·laboració publicoprivada entre l'Administració i la fundació.

L'adquisició de part de la propietat per part de l'Ajuntament fa palesa la voluntat de col·laborar activament amb la fundació per garantir el manteniment i la conservació del Taller Masriera.

Tanmateix, l'Administració no és l'única encarregada de vetllar per la conservació del Taller Masriera, sinó que **la Fundació Privada Pere Relats també té aquesta obligació**, tal com estableix l'article 197 del Decret legislatiu indicat anteriorment.

Aquesta protecció es veu reforçada pel fet que **es tracta d'un bé catalogat dins el patrimoni cultural català** (com a bé cultural d'interès local, nivell B). La Llei 9/1993, de 30 de setembre, de patrimoni cultural català recull l'obligació dels propietaris dels béns catalogats de preservar-los i mantenir-los per assegurar la integritat de llur valor cultural, i els **ajuntaments poden ordenar a la propietat de l'immoble les actuacions necessàries per preservar-los, mantenir-los i conservar-los. En cas que no s'executin aquestes actuacions, l'ajuntament corresponent pot fer-ne l'execució subsidiària a càrrec de les persones obligades.**

2. L'estat de conservació de l'edifici i la previsió de restauració

Segons l'informe emès pel Districte, es va destinar una partida de 130.000 euros el 2021 per al manteniment i la conservació de l'edifici.

Tot i que aquesta Sindicatura va demanar al Districte informació sobre l'estat de conservació de l'edifici, l'Administració no s'hi ha pronunciat. Per aquest motiu, no es pot entrar a valorar l'estat actual del Taller Masriera, ja que no es disposa de més dades.

Tot i així, es valora que s'hagi destinat una partida econòmica tan significativa a la restauració de l'immoble. Tanmateix, **l'Administració hauria de valorar si cal prosseguir amb els treballs de manteniment de l'edifici i si, en conseqüència, cal destinar més partides a la seva conservació adequada.**

3. El procés participatiu per concretar els usos de l'edifici

Antigament, al Taller Masriera s'organitzaven tallers d'arts plàstiques i activitats culturals.

Amb la recuperació municipal d'aquest espai gràcies a les lluites veïnals, el veïnat ha reclamat que esdevingui un equipament públic del barri que es pugui utilitzar com a teatre, com a ateneu i com a casal cívic per al veïnat i les entitats del barri.

Mitjançant un procés de participació ciutadana per mitjà de Decidim, l'edifici s'ha convertit finalment en un equipament veïnal, els futurs usos del qual es discutiran a través d'un nou procés participatiu.

Segons informa el web de la plataforma Decidim², el 2021 es van iniciar les visites mensuals al Taller Masriera, els estudis previs estructurals necessaris, així com els arranjaments imprescindibles perquè l'espai sigui habitable.

Aquesta Sindicatura reconeix que l'adquisició d'una part de la propietat ha suposat un esforç important per l'Ajuntament per conservar i mantenir aquest edifici emblemàtic i històric. D'aquesta manera, l'Administració local ha donat resposta i suport a un clam veïnal important, actuant d'acord amb la voluntat de la ciutadania.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de l'Eixample i de la Direcció de Patrimoni ha estat ajustada a dret.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de l'Eixample** que segueixi vetllant per la conservació adequada del Taller Masriera, atenent el seu nivell de catalogació.
- **Recomanar al Districte de l'Eixample** que continuï amb el procés participatiu per valorar i orientar el futur dels usos del Taller Masriera.

² <https://www.decidim.barcelona/processes/PAM2020/f/3733/proposals/17475>

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.